

БӨЛІМ: БАЛАБАҚША

Балалармен тиімді жұмыс жасаудағы жаңа әдістер

ЖАРИЯЛАНДЫ
21.11.2024СІЛТЕМЕ
https://bilimger.kz/170297/

БАЛАЛАРМЕН ТИІМДІ ЖҰМЫС ЖАСАУДАҒЫ ЖАҢА ӘДІСТЕР:

ACTION RESEARCH НӘТИЖЕЛЕРІ

Түркістан қаласы, «Күншуақ» бөбекжай-бақшасының тәрбиешісі

Досанқызы Сейсенкүл

Мектепке дейінгі білім беру ұйымдарында балалармен тиімді жұмыс жасау әдістерін жетілдіру —

педагогтер үшін маңызды міндеттердің бірі. Әрбір бала өзіндік ерекшеліктерімен дамитындықтан, олардың

қажеттіліктері мен қызығушылықтарын ескеретін әдістерді қолдану қажет. Action research (әрекеттегі

зерттеу) әдісін қолдану — мұғалімдерге жаңа тәсілдерді сынап, олардың тиімділігін тәжірибе арқылы

бағалауға мүмкіндік береді.

Бұл зерттеудің басты мақсаты — мектепке дейінгі жастағы балалармен тиімді жұмыс жасау үшін

қолданылатын жаңа әдістерді анықтау және оларды тәжірибеде қолдану арқылы нәтижелерін бағалау.

Негізгі міндеттері:

► Балалардың жеке қажеттіліктері мен қызығушылықтарына негізделген тиімді әдістерді анықтау;

► Балалардың білім алуына және әлеуметтік дағдыларын дамытуға ықпал ететін педагогикалық

тәсілдерді қолдану;

► Әр әдістің нәтижелілігін зерттеп, олардың артықшылықтары мен кемшіліктерін анықтау.

Зерттеуде балалардың танымдық дамуын, әлеуметтік дағдыларын және оқу мотивациясын арттыру

мақсатында рөлдік ойындар, жобалық әдіс, ойын арқылы оқыту, сындарлы ойлау және интерактивті әдістер

сияқты жаңа әдістер пайдаланылды. Әр әдіс балалардың дамуына қандай әсер еткені туралы нәтижелер баяндалады.

Қазіргі мектепке дейінгі білім беру жүйесінде педагогтердің балалармен жұмыс жүргізуде қолданатын әдістері әрдайым жаңарып отырады. Балалардың оқу процесінде қызығушылықтарын арттыру, танымдық белсенділігін көтеру және әлеуметтік дағдыларын дамыту үшін заманауи әдістердің маңызы зор.

Педагогикалық зерттеулер мен тәжірибе көрсеткендей, жаңа әдістер балалардың танымдық белсенділігін күшейтіп, оқу үдерісін тиімді ете алады. Осы мақалада Action Research әдіснамасы негізінде балалармен жұмыс жасауда қолданылған заманауи әдістердің тиімділігі талданады.

Зерттеу әдіснамасы

Бұл зерттеуде Action Research әдіснамасы қолданылды, яғни мұғалімдер мен тәрбиешілер өз тәжірибелерін зерттеу арқылы балалармен жұмыс жасаудың тиімді тәсілдерін анықтады. Зерттеу процесі төрт кезеңнен тұрды: жоспарлау, іс-әрекет, бақылау және рефлексия.

1. Жоспарлау кезеңі: Бұл кезеңде зерттеу мақсаты мен міндеттері айқындалды. Балалардың танымдық және әлеуметтік дағдыларын дамытуға арналған жаңа әдістер ретінде рөлдік ойындар, жобалық әдіс, ойын арқылы оқыту, сындарлы ойлау және интерактивті әдістер таңдалды.

2. Іс-әрекет кезеңі: Зерттеу барысында балалармен әртүрлі заманауи әдістер қолданылды:

► **Рөлдік ойындар:** Бұл әдіс балаларға әртүрлі әлеуметтік рөлдерде ойнауға мүмкіндік береді.

Балалар өздерінің рөлін орындау арқылы әлеуметтік дағдыларын жетілдіреді, коммуникативтік қабілеттері дамиды

► **Жобалық әдіс:** Балаларға өздеріне қызықты тақырыптарды таңдап, сол тақырып бойынша жобалар жасау тапсырылды. Бұл әдіс балалардың шығармашылық және сыни ойлау қабілеттерін арттырады.

► **Ойын арқылы оқыту:** Танымдық белсенділікті арттыру үшін әртүрлі ойындар қолданылды.

Логикалық және шығармашылық ойындар балалардың ойлау қабілеттерін дамытып,

оқуға деген

қызығушылықтарын арттырды.

► Сындалры ойлау: Бұл әдіс балаларға әртүрлі мәселелерді шешу барысында сыни ойлауды

дамытуға көмектесті. Балалар проблемаларды шешуге, шешімдер ұсынуға және түрлі көзқарастарды

бағалауға үйренді.

► Интерактивті әдістер: Балалардың белсенді қатысуын қамтамасыз ету үшін интерактивті

әдістер қолданылды. Бұл әдіс балалардың пікір алмасуына, бір-бірімен жұмыс істеуіне және өз ойларын

ашық айтуына ықпал етті.

3. Бақылау кезеңі: Бұл кезеңде балалардың әр әдіс бойынша белсенділігі мен даму нәтижелері

бақылауға алынды. Мұғалімдер балалардың ойындар, жобалар мен тапсырмалар арқылы даму динамикасын

бақылап отырды.

4. Рефлексия кезеңі: Зерттеудің соңында мұғалімдер өз тәжірибелерін талдап, әр әдістің тиімділігін

бағалады. Рефлексия нәтижесінде әр әдіс балалардың дамуына қандай ықпал еткенін анықтауға мүмкіндік

берді.

Нәтижелер

Зерттеу барысында қолданылған заманауи әдістердің балаларға оң әсері байқалды:

Рөлдік ойындар балалардың әлеуметтік дағдыларын дамытуда тиімді болды. Балалар өз рөлдерін

орындау арқылы бір-бірімен қарым-қатынас жасап, топта жұмыс істеу дағдыларын меңгерді.

Жобалық әдіс балалардың шығармашылық қабілеттерін ашуға мүмкіндік берді. Балалар өздеріне

қызықты тақырыптарды таңдап, жобалар жасап, сыни ойлау және зерттеу дағдыларын дамытты.

Ойын арқылы оқыту балалардың оқу процесіне деген қызығушылығын арттырды. Оқу ойындары

мен логикалық тапсырмалар балалардың ойлау қабілеттерін дамытып, проблемаларды шешуде креативті

тәсілдерді қолдануға ықпал етті.

Сындалры ойлау балалардың аналитикалық ойлау қабілетін арттырды. Олар тапсырмаларды

шешуде әртүрлі шешімдер мен көзқарастарды қарастырып, нәтижелерге негізделген

шешім қабылдауға

дағдыланды.

Интерактивті әдістер балалардың білім алуға деген мотивациясын күшейтті. Бұл әдістер балалардың өз пікірлерін білдіруге, сұрақтар қоюға және өзара талқылауға мүмкіндік берді.

Талдау және интерпретация

Зерттеу нәтижелері Action Research әдіснамасы арқылы балалармен жұмыс жасау кезінде заманауи

әдістердің тиімділігін көрсетеді. Әр әдіс балалардың танымдық және әлеуметтік дағдыларын дамытуда өз

әсерін тигізді. Рөлдік ойындар мен жобалық әдіс балаларды шығармашылық тұрғыдан ойлауға, өз пікірін

білдіруге және топта жұмыс істеуге үйретті. Ойын арқылы оқыту әдісі балалардың оқу процесіне деген

қызығушылығын арттырып, танымдық белсенділігін күшейтті. Сындарлы ойлау әдісі балаларды

мәселелерді шешудің терең тәсілдеріне үйретті. Интерактивті әдістер балаларды білім алу процесіне

белсенді түрде тартты.

Қорытынды және ұсыныстар

Зерттеу нәтижелері көрсеткендей, заманауи әдістер мектепке дейінгі ұйымдарда балалармен тиімді

жұмыс жасауда маңызды рөл атқарады. Мұғалімдер мен тәрбиешілерге:

1. Жаңа әдістерді үнемі енгізу ұсынылады. Әр әдіс балалардың дамуына оң әсер ететінін көрсетті.

2. Ойындар мен рөлдік ойындарды жиі қолдану балалардың әлеуметтік дағдыларын дамытуға

көмектеседі.

3. Жобалық әдісті балалардың шығармашылық қабілеттерін дамыту үшін тиімді қолдану маңызды.

4. Сындарлы ойлау әдістерін балалардың проблемаларды шешу қабілеттерін дамыту үшін қолдану

ұсынылады.

5. Интерактивті әдістерді балалардың оқу мотивациясын арттыру үшін кеңінен пайдалануға

болады.

Қорытындылай келе, Action Research әдіснамасы негізінде зерттелген заманауи әдістер балалардың

оқу процессіне қызығушылығын арттырып, олардың танымдық және әлеуметтік дағдыларын жетілдіруге

мүмкіндік береді. Мұғалімдер осы әдістерді қолдану арқылы балалардың толыққанды дамуымен қамтамасыз ете алады.

ҚМ АА Куәлік нөмірі: **KZ45VPY00102718** — ҚР Мәдениет және Ақпарат министрлігі

© 2026 **Bilimger.kz** Ақпараттық-танымдық білім порталы. Барлық мазмұн авторлық құқықпен қорғалған.